

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยเรื่องผลการใช้เทคนิคการแบ่งปันความสำเร็จต่อการเห็นคุณค่าในตนเองของเยาวชนผู้ใช้สารเสพติดในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบผลการใช้เทคนิคการแบ่งปันความสำเร็จต่อการเห็นคุณค่าในตนเองของเยาวชนผู้ใช้สารเสพติดระหว่างกลุ่มทดลองที่เข้าร่วมกลุ่มเทคนิคการแบ่งปันความสำเร็จกับกลุ่มควบคุม เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (experimental research) แบบ 2 กลุ่ม มีการวัด 3 ระยะคือ ก่อนการทดลอง หลังการทดลอง และระยะติดตามผล เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสำรวจการเห็นคุณค่าในตนเองของคูเปอร์สมิธ ฉบับนักเรียน และโปรแกรมกิจกรรมกลุ่มเทคนิคการแบ่งปันความสำเร็จ ประชากรที่ใช้ในการศึกษานี้ประกอบด้วย เยาวชนผู้ใช้สารเสพติด ซึ่งถูกดำเนินคดีอยู่ในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน จังหวัดระยอง ในปี พ.ศ. 2545 โดยมีจำนวนเพศชาย อายุ 15-18 ปี จำนวนทั้งสิ้น 82 คน โดยทำการสัมภาษณ์ตามแบบสำรวจการเห็นคุณค่าในตนเองของคูเปอร์สมิธ ฉบับนักเรียนจำนวน 58 ข้อ แล้วนำคะแนนจากแบบสำรวจการเห็นคุณค่าในตนเองของทุกคนมาเรียงลำดับคะแนนจากสูงสุดไปต่ำสุด แล้วคัดเลือกเยาวชนที่ตอบได้คะแนนการเห็นคุณค่าในตนเองในระดับตั้งแต่เปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 25 ลงมา ได้จำนวน 20 คน จากนั้นสุ่มตัวอย่างโดยวิธีจับฉลากได้กลุ่มตัวอย่าง 16 คน ทำการสุ่มตัวอย่างแบบง่ายอีกครั้งโดยวิธีจับฉลาก เพื่อเป็นเยาวชนกลุ่มทดลองที่เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม โดยใช้เทคนิคการแบ่งปันความสำเร็จ จำนวน 8 คน และกลุ่มควบคุมที่ไม่ได้เข้าร่วมกิจกรรมใด ๆ แต่ใช้ชีวิตตามปกติในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดระยองทั้งสิ้น จำนวน 8 คน เมื่อเสร็จสิ้นการทดลองแล้ว รวบรวมข้อมูลได้ครบตามจำนวนที่กำหนด ผู้วิจัยได้นำข้อมูลไปประมวลผลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Window V.10.0 (statistical package of the social science) เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา ด้วยการหาค่าเฉลี่ย (mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) ส่วนของการทดสอบสมมติฐานด้วยสถิติอนุมาน (inferential statistic) ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบวัดซ้ำประเภทหนึ่งตัวแปรระหว่างกลุ่มและหนึ่งตัวแปรภายในกลุ่ม (repeated-measures analysis variance : one between-subject variable and one within-subject variable) และทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีนิวแมน-คูลส์ (Newman-Keuls procedure)

สมมติฐานการวิจัย

1. มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างวิธีการทดลองกับระยะเวลาของการทดลอง
2. การเห็นคุณค่าในตนเองของเยาวชนผู้ใช้สารเสพติดที่เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มที่ใช้เทคนิคการแบ่งปันความสำเร็จสูงกว่ากลุ่มควบคุมในระยะหลังการทดลอง
3. การเห็นคุณค่าในตนเองของเยาวชนผู้ใช้สารเสพติดที่เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มที่ใช้เทคนิคการแบ่งปันความสำเร็จสูงกว่ากลุ่มควบคุมในระยะติดตามผล
4. การเห็นคุณค่าในตนเองของเยาวชนผู้ใช้สารเสพติดที่เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มที่ใช้เทคนิคการแบ่งปันความสำเร็จภายหลังการทดลองสูงกว่าระยะก่อนการทดลอง
5. การเห็นคุณค่าในตนเองของเยาวชนผู้ใช้สารเสพติดที่เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มที่ใช้เทคนิคการแบ่งปันความสำเร็จในระยะติดตามผลสูงกว่าระยะก่อนการทดลอง
6. การเห็นคุณค่าในตนเองของเยาวชนผู้ใช้สารเสพติดที่เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มที่ใช้เทคนิคการแบ่งปันความสำเร็จภายหลังการทดลองกับระยะติดตามผล ไม่แตกต่างกัน

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างวิธีการทดลองกับระยะเวลาการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 การเห็นคุณค่าในตนเองของเยาวชนผู้ใช้สารเสพติดที่เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มที่ใช้เทคนิคการแบ่งปันความสำเร็จสูงกว่ากลุ่มควบคุมทั้งระยะหลังการทดลองและระยะติดตามผลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และการเห็นคุณค่าในตนเองของเยาวชนผู้ใช้สารเสพติดที่เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มที่ใช้เทคนิคการแบ่งปันความสำเร็จภายหลังการทดลองและระยะติดตามผลสูงกว่าระยะก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 การเห็นคุณค่าในตนเองของเยาวชนผู้ใช้สารเสพติดที่เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มที่ใช้เทคนิคการแบ่งปันความสำเร็จภายหลังการทดลองกับระยะติดตามผลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

1. มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างวิธีการทดลองกับระยะเวลาของการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 แสดงว่า ก่อนการทดลองเยาวชนที่เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มที่ใช้เทคนิคการแบ่งปันความสำเร็จและกลุ่มควบคุม ซึ่งมีค่าเฉลี่ยของการเห็นคุณค่าในตนเองไม่แตกต่างกัน แต่ในระยะหลังการทดลองและติดตามผล ได้ผลที่ต่างออกไปคือ กลุ่มที่ใช้เทคนิคการแบ่งปันความสำเร็จมีค่าเฉลี่ยของการเห็นคุณค่าในตนเองในระยะหลังการทดลองและระยะติดตามผลสูงกว่ากลุ่มควบคุม

ส่วนกลุ่มควบคุมมีค่าเฉลี่ยการเห็นคุณค่าในตนเองแตกต่างกันอย่างไม่มีทิศทาง ข้อค้นพบดังกล่าว แสดงให้เห็นว่า เยาวชนที่เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มที่ใช้เทคนิคการแบ่งปันความสำเร็จ ได้รับการพัฒนาความสามารถที่ทำให้กลุ่มตัวอย่างรับรู้ตนเองด้านบวก มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ความรู้สึกที่ดีที่มีต่อความสำเร็จทั้งในอดีตและปัจจุบัน โดยอาศัยการกระตุ้นให้บุคคลตระหนักและค้นหาศักยภาพที่ซ่อนเร้นอยู่ภายใน เพื่อให้บุคคลชื่นชมความสำเร็จของตนเองและผู้อื่น เป็นการสร้างเสริมให้บุคคลยอมรับนับถือตนเองและรู้สึกถึงคุณค่าในตนเอง (Canfield, 1994, pp. 40-43) ส่งผลให้เกิดการเห็นคุณค่าในตนเองมากขึ้น แต่เยาวชนกลุ่มควบคุมที่ไม่ได้เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มที่ใช้เทคนิคการแบ่งปันความสำเร็จ ไม่ได้รับการพัฒนาความสามารถในการรับรู้ด้านบวกดังกล่าว จึงขาดโอกาสที่จะค้นหาและแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ความสำเร็จส่งผลให้ไม่ตระหนักถึงการเห็นคุณค่าในตนเอง จึงทำให้ค่าเฉลี่ยการเห็นคุณค่าในตนเองในแต่ละระยะนั้นไม่แตกต่างกันจะเห็นได้ว่า ผลการวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยของ ยีน (Jean, 1981) ที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพของพี่น้อง สิ่งแวดล้อมในครอบครัว นิัยที่เกิดขึ้นจากการแบ่งปันในเด็ก พบว่า การรับรู้และพฤติกรรมของเด็กแปรเปลี่ยนไปตามความสัมพันธ์ของญาติ ส่วนสถานภาพของพี่น้องไม่ใช่ตัวบ่งบอกถึงพฤติกรรมในการแบ่งปัน และการรับรู้ของเด็กเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมในครอบครัว สัมพันธ์กับลำดับการเกิด เพศ สถานภาพของพี่น้องอย่างเป็นระบบ นิัยการแบ่งปันของเด็กไม่ขึ้นกับการรับรู้ต่อสิ่งแวดล้อมทางครอบครัว พี่น้องจะมีความรู้เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมในครอบครัวที่คล้ายกันมาก ความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพของพี่น้องแสดงให้เห็นถึงการแบ่งปันในพี่น้อง และสอดคล้องกับงานวิจัยของ พักตร์วิไล พุ่มน้ำเย็น (2542, หน้า 98) ซึ่งศึกษาผลของการให้คำปรึกษาเป็นกลุ่มแบบกระชับกับการใช้บทบาทสมมติที่มีต่อพฤติกรรมกล้าแสดงออกของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 พบว่า มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างวิีททดลองกับระยะเวลาของการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อีกทั้งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พวงทอง อินใจ (2544, หน้า 84) ที่ทำการศึกษา ผลการให้คำปรึกษาทฤษฎีโปรแกรมภาษาประสาทสัมผัสต่อคุณค่าแห่งตนของนิสิตคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา พบว่า มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างวิีททดลองกับระยะเวลาของการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

แสดงว่า เยาวชนผู้ใช้สารเสพติดที่เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มที่ใช้เทคนิคการแบ่งปันความสำเร็จ เมื่อได้รับการพัฒนาความสามารถในการรับรู้ด้านบวกและการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ความสำเร็จ พร้อมทั้งการให้คำชมเชยซึ่งกันและกัน ก่อให้เกิดการตระหนักรู้ในตนเองและยอมรับความสามารถในตนเอง ทำให้ค่าเฉลี่ยการเห็นคุณค่าในตนเองในระยะหลังการทดลองและระยะติดตามผลของเยาวชนกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุม

2. การเห็นคุณค่าในตนเองของเยาวชนผู้ใช้สารเสพติดที่เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มที่ใช้เทคนิคการแบ่งปันความสำเร็จในระยะหลังการทดลองและระยะติดตามผล มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าระยะก่อนการทดลองและสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

ข้อค้นพบดังกล่าว แสดงให้เห็นว่า โปรแกรมกิจกรรมกลุ่มเทคนิคการแบ่งปันความสำเร็จ มีผลทำให้เยาวชนที่เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มที่ใช้เทคนิคการแบ่งปันความสำเร็จพัฒนาการเห็นคุณค่าในตนเองมากขึ้น เนื่องจาก

2.1 ลักษณะของกิจกรรม กิจกรรมที่ใช้ในการฝึกเทคนิคการแบ่งปันความสำเร็จที่สร้างขึ้นเฉพาะนี้ เป็นแนวทางการเสริมสร้างการเห็นคุณค่าในตนเอง ซึ่งพัฒนามาจากแนวคิดของแคนฟิลด์ (Canfield, 1994, pp. 40-43) โดยอาศัยกระบวนการ 6 ขั้นตอน คือ 1) การใช้ภาษาเชิงบวก 2) การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ความสำเร็จ 3) การยอมรับคำยกย่องชมเชย 4) การฝึกการกล้าแสดงออก 5) การได้รับการยอมรับนับถือ และ 6) ประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย

นอกจากนี้ ยังได้นำแนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมของ แบนดูรา (Bandura, 1977, p. 6) มาเป็นแนวทางในการพัฒนาการเห็นคุณค่าในตนเองโดยการสังเกตตัวแบบรับรู้และฟังเรื่องราวความสำเร็จของเพื่อน ๆ การเลียนแบบ และการให้แรงเสริมเป็นแรงจูงใจให้บุคคลแสดงพฤติกรรมนั้นอีกหรือทำให้พฤติกรรมนั้นคงทน ซึ่งวิธีการดังกล่าวนี้สามารถทำให้สมาชิกเกิดการรับรู้ตนเองและรู้สึกถึงความสามารถความสำเร็จความมีคุณค่า เกิดความเชื่อมั่นในตนเองและเห็นคุณค่าในตนเอง

2.2 กระบวนการกลุ่ม ผู้วิจัยได้กำหนดรูปแบบการจัดกิจกรรมกลุ่มไว้ ดังนี้

2.2.1 เทคนิคที่ใช้ในกลุ่ม ได้แก่ การให้คำแนะนำ การแสดงตัวแบบ เกม การให้ข้อมูลย้อนกลับ การให้แรงเสริมและการอภิปรายกลุ่ม โดยมุ่งเน้นให้เยาวชนมีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ซึ่งกันและกัน มีปฏิสัมพันธ์ที่เปิดเผยระหว่างสมาชิก ทำให้เข้าใจความรู้สึกของตนเองมากขึ้นและเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น พัฒนาความรู้สึกเกี่ยวกับตนเองไปในทางที่ดีแล้วนำไปปรับพฤติกรรมให้ถูกต้องเหมาะสม สิ่งเหล่านี้ก่อให้เกิดความเชื่อมั่นในตนเองซึ่งส่งผลให้เยาวชนได้พัฒนาการเห็นคุณค่าในตนเองสูงขึ้น โดยผลการศึกษาที่ได้รับสอดคล้องกับ คมเพชร ฉัตรสุกกุล (2522, หน้า 14) ที่กล่าวว่า กิจกรรมกลุ่มเน้นการนำประสบการณ์มาวางแผนแลกเปลี่ยนซึ่งกันและกัน เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในสมาชิกแต่ละคน การมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในกลุ่ม ประสบการณ์ในกลุ่มจะทำให้เกิดการพัฒนาการในตัวบุคคลทุกคน

2.2.2 ผู้นำกลุ่ม ผู้วิจัยในฐานะผู้นำกิจกรรมกลุ่มเป็นผู้ให้กำลังใจ สนับสนุน ให้แรงเสริม ให้คำชมเชย ให้ข้อมูลย้อนกลับ และเป็นผู้สรุปเนื้อหาสาระสำคัญของกิจกรรมแต่ละครั้ง เพื่อให้สมาชิกสามารถนำผลการเรียนรู้ไปใช้ในการสร้างประสบการณ์ใหม่ อีกทั้งยังช่วยให้สมาชิก

ได้พัฒนาการเห็นคุณค่าในตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับ โอลเซน (Ohlsen, 1970, p. 80) ที่เชื่อว่า ผู้นำกลุ่มที่ให้การสนับสนุนและยอมรับสมาชิกอย่างจริงใจ สามารถกระตุ้นพลังเสริมการเห็นคุณค่าในตนเองของสมาชิกได้

2.2.3 บรรยากาศในกลุ่ม ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยเน้นบรรยากาศของความอบอุ่นเป็นกันเอง ปลอดภัย เพื่อให้สมาชิกเกิดความรู้สึกไว้วางใจ เอื้ออำนวยให้สมาชิกมีอิสระในการแสดงความคิดเห็น กล้าแสดงออก อีกทั้ง สมาชิกต่างเคารพสิทธิซึ่งกันและกัน กิจกรรมกลุ่มจะช่วยให้เกิดบรรยากาศในการเรียนรู้ ทำให้สมาชิกสามารถพัฒนาการเห็นคุณค่าในตนเองได้

2.2.4 การจัดกลุ่ม สมาชิกที่เข้าร่วมเป็นผู้ที่สมัครใจ มีวัตถุประสงค์ด้วยกันทำให้มีความรู้สึกว่าตนเองเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม เกิดการช่วยเหลือและผนึกกำลังภายในกลุ่ม ทำให้สามารถพัฒนาการเห็นคุณค่าในตนเองได้

2.2.5 ขนาดของกลุ่ม การวิจัยครั้งนี้กำหนดกลุ่มสมาชิก จำนวน 8 คน ซึ่งเป็นจำนวนพอเหมาะที่จะเกิดปฏิสัมพันธ์ระหว่างกันและกันภายในกลุ่มได้อย่างใกล้ชิด ทำให้สมาชิกทุกคนในกลุ่มมีโอกาสแสดงความคิดเห็นและเกิดการเรียนรู้ร่วมกันที่ได้ผลเป็นอย่างดี ทำให้เกิดการพัฒนาการเห็นคุณค่าในตนเองซึ่งสอดคล้องกับหลักการที่ แฮนเซน, ริชาร์ด, และเอลซิส (Hansen, Richard, & Elsic, 1980, p. 6) ได้เสนอว่า ขนาดของกลุ่มถ้ามีสมาชิกน้อยกว่านี้ การดำเนินการในรูปแบบของกลุ่มจะลดลง ถ้าสมาชิกมีมากเกินไปจะทำให้สมาชิกมีเวลาน้อยที่จะจัดการกับปัญหาต่าง ๆ และเป็นการยากที่สมาชิกทุกคนจะมีโอกาสแสดงความคิดเห็นและความรู้สึกได้อย่างเต็มที่

ทั้งนี้ จากการสังเกตพฤติกรรมของเยาวชนที่เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม ผู้วิจัยพบว่า ขณะทำกิจกรรมกลุ่ม เยาวชนทุกคนรู้สึกไว้วางใจ กระตือรือร้น กล้าพูด กล้าแสดงความคิดเห็น สนใจและตั้งใจทำกิจกรรมต่าง ๆ เช่น ให้สมาชิกแต่ละคนค้นหาจุดดีจุดเด่น ประสพการณ์ความสำเร็จทั้งในอดีตและปัจจุบัน เพื่อนำมาแลกเปลี่ยนประสพการณ์ซึ่งกันและกัน แล้วให้สมาชิกแต่ละคนกล่าวชื่นชมอย่างจริงใจ พร้อมทั้งกล่าวขอบคุณต่อการแสดงความชื่นชมจากเพื่อนสมาชิก ซึ่งทุกคนสามารถทำได้เหมาะสม

นอกจากนี้ ผู้วิจัยได้มอบหมายให้สมาชิกแบ่งกลุ่ม ๆ ละ 2 คน ช่วยกันประดิษฐ์กระเช้าใส่ต้นไม้ โดยนำของเหลือใช้มาประดิษฐ์เป็นอุปกรณ์ (reused) เพื่อนำกลับมาใช้ให้เกิดประโยชน์ สมาชิกในแต่ละกลุ่มช่วยกันคิดและทำงานสำเร็จ ทำให้มีสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน มีความเชื่อมั่น รับรู้ว่าคุณค่าของตนเองมีความสามารถ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ประสพความสำเร็จในการทำงานต่าง ๆ (Coopersmith, 1971, p. 345) ปัจจัยเหล่านี้ ส่งผลให้เยาวชนผู้ใช้สารเสพติดที่เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม เทคนิคการแบ่งปันความสำเร็จมีการพัฒนาการเห็นคุณค่าในตนเองเพิ่มขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ

ลินเด็นฟิลด์ (Lindenfield, 1995, pp. 4-9) ที่กล่าวถึงลักษณะของบุคคลที่มีการเห็นคุณค่าในตนเองสูง เป็นผู้มีชีวิตชีวาทั้งร่างกายและจิตใจ สนุกสนานกับการทำงานในหน้าที่อย่างกระตือรือร้น มีแรงจูงใจ มีความคิดสร้างสรรค์ในการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีมองโลกในทางดี มีความเชื่อมั่นในตนเอง อีกทั้งยังสอดคล้องกับ มายเออร์ และมายเออร์ (Myers & Myers, 1988) ที่กล่าวว่า การเห็นคุณค่าในตนเองเป็นสิ่งที่เรียนรู้ได้ สามารถเปลี่ยนแปลงและพัฒนาให้เกิดได้จากการเรียนรู้ โดยกระบวนการติดต่อสื่อสารระหว่างบุคคล และการที่บุคคลมีสัมพันธภาพกับบุคคลอื่นในสังคม จะช่วยให้บุคคลมีการพัฒนาการเห็นคุณค่าในตนเอง (Hamacheck, 1978, p. 4) โดยสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุกัญญา มัทธนานันท์ (2544) ซึ่งศึกษาเปรียบเทียบผลของการให้คำปรึกษาเป็นกลุ่มตามทฤษฎีพิจารณาเหตุผลและอารมณ์กับการใช้กิจกรรมกลุ่มที่มีต่อความภาคภูมิใจในตนเองของเด็กวัยรุ่นในสถานสงเคราะห์เด็กหญิง จังหวัดสระบุรี ซึ่งพบว่า กลุ่มทดลองทั้งสองกลุ่มมีความภาคภูมิใจในตนเองสูงกว่ากลุ่มควบคุมในระยะหลังการทดลองและระยะติดตามผล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ อนุสรณ์ พงษ์สวัสดิ์ (2544, หน้า 82) ที่ทำการศึกษาผลของกลุ่มโลกิเทพารูปต่อการเห็นคุณค่าในตนเองของเยาวชนผู้ติดยาเสพติดในศูนย์เกิดใหม่จังหวัดฉะเชิงเทรา ซึ่งพบว่า การเห็นคุณค่าในตนเองของเยาวชนผู้ติดยาเสพติดที่เข้ากลุ่มโลกิเทพารูปสูงกว่ากลุ่มควบคุมในระยะหลังการทดลองและระยะติดตามผลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เช่นเดียวกัน

ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการประเมินความรู้สึกร่วมของเยาวชนผู้ใช้สารเสพติดที่เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มที่ใช้เทคนิคการแบ่งปันความสำเร็จภายหลังการทดลอง ดังคำกล่าวของสมาชิกกลุ่มเทคนิคการแบ่งปันความสำเร็จที่ว่า

“...ก่อนเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม ผมเป็นคนที่ไม่มีความคิดเป็นของตัวเอง
ไม่มีความกล้าเผชิญปัญหา เป็นคนห่อหุ้ม ไม่มีชีวิตชีวาและมองตัวเอง
ว่าไม่มีคุณค่ากับใคร

ภายหลังจากเข้าร่วมกิจกรรม ผมกลับเป็นคนอีกคนหนึ่งที่มี
เห็นคุณค่าของตัวเอง กล้าแสดงออกและมีแนวทางในการดำเนิน
ชีวิตของตัวเอง...”

(โต๊ก, สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 30 กันยายน 2545)

“...ภายหลังจากเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม ผมมีความตั้งใจมากขึ้นและมี
ความเชื่อมั่นในตนเอง ทำให้รู้ว่าเราก็มีความดีไม่น้อยกว่าคนอื่น
เหมือนกับแม่จุดให้พ้นจากนรก ทำให้ผมมีชีวิตที่ดีขึ้น เมื่อผมพ้นโทษ
จากสถานพินิจระยอง ผมจะเก็บความรู้และประสบการณ์ที่แม่ได้สอน

พวกผม ไปใช้เพื่อที่จะทำให้ผมไม่ต้องเข้ามาต้องโทษซ้ำอีก และผม
รู้สึกภาคภูมิใจมากที่แม่ได้ให้ความรู้...”

(ปลื้ม, สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 30 กันยายน 2545)

แสดงว่า โปรแกรมกิจกรรมกลุ่มเทคนิคการแบ่งปันความสำเร็จมีผลต่อการกระตุ้นและ
ส่งเสริมให้เยาวชนกลุ่มที่ได้รับการทดลอง มีมุมมองในทางบวกและยอมรับในความสามารถของ
ตน มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นได้อย่างเหมาะสม
ทำให้มีค่าเฉลี่ยการเห็นคุณค่าในตนเองสูงกว่ากลุ่มควบคุมทั้งในระยะหลังการทดลองและในระยะ
ติดตามผล

3. การเห็นคุณค่าในตนเองของเยาวชนผู้ใช้สารเสพติดที่เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มที่ใช้
เทคนิคการแบ่งปันความสำเร็จภายหลังการทดลองและระยะติดตามผลสูงกว่าระยะก่อนการทดลอง
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่การเห็นคุณค่าในตนเองของเยาวชนผู้ใช้สารเสพติดที่
เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มที่ใช้เทคนิคการแบ่งปันความสำเร็จภายหลังการทดลองแตกต่างจากระยะ
ติดตามผลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

กล่าวคือ ค่าเฉลี่ยของการเห็นคุณค่าในตนเองของเยาวชนผู้ใช้สารเสพติดที่เข้าร่วม
กิจกรรมกลุ่มที่ใช้เทคนิคการแบ่งปันความสำเร็จภายหลังการทดลองและในระยะติดตามผลสูงกว่า
ระยะก่อนการทดลอง จากข้อค้นพบดังกล่าว แสดงให้เห็นว่าโปรแกรมกิจกรรมกลุ่มเทคนิคการ
แบ่งปันความสำเร็จสามารถทำให้เยาวชนผู้ใช้สารเสพติดที่เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มที่ใช้เทคนิคการ
แบ่งปันความสำเร็จ มีคะแนนเฉลี่ยการเห็นคุณค่าในตนเองในระยะติดตามผล ($\bar{X} = 43$) พบว่า
สูงกว่าระยะหลังการทดลอง ($\bar{X} = 40.63$) และสูงกว่าระยะก่อนการทดลอง ($\bar{X} = 26.75$) ทั้งนี้เพราะ
กิจกรรมกลุ่มที่ใช้เทคนิคการแบ่งปันความสำเร็จเป็นกระบวนการกลุ่มที่ช่วยพัฒนาให้บุคคล
ตระหนักรู้ในตนเอง รับผิดชอบต่อภาพทั้งหมดของตนเอง การย้อนระลึกถึงประสบการณ์ความสำเร็จทั้ง
ในอดีตและปัจจุบัน แล้วนำมาแลกเปลี่ยนประสบการณ์ความสำเร็จซึ่งกันและกัน ทำให้สมาชิก
แต่ละคนรู้สึกถึงความดี ความมีคุณค่าในตนเองเกิดความภาคภูมิใจ เกิดกำลังใจ และเกิดความมั่นใจ
ในตนเอง แต่ค่าเฉลี่ยของการเห็นคุณค่าในตนเองของเยาวชนผู้ใช้สารเสพติดที่เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม
ที่ใช้เทคนิคการแบ่งปันความสำเร็จในระยะติดตามผลสูงกว่าภายหลังการทดลอง สอดคล้องกับงาน
วิจัยของ เอกราช แก้วเขียว (2540, หน้า 75) ศึกษาผลของการให้คำปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่มที่มี
ต่อการเห็นคุณค่าในตนเองของเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน จังหวัดเชียงใหม่
พบว่า เยาวชนที่เข้าร่วมการให้คำปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่มมีการเห็นคุณค่าในตนเองในระยะ
ติดตามผลสูงกว่าในระยะหลังการทดลองและสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุมาลี อุดมผล (2537,
หน้า 77) พบว่า พฤติกรรมการแสดงออกอย่างเหมาะสมของนักศึกษาพยาบาลรุ่นปีที่ 3 ที่เข้ารับการ

ฝึกพฤติกรรมการแสดงออกอย่างเหมาะสมตามโปรแกรมของเซลล์ที่เพิ่มมากกว่าก่อนเข้ารับการฝึกพฤติกรรม ตลอดจนอยู่ในระยะติดตามผลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลการย้อนระลึกถึงประสบการณ์ความสำเร็จของเยาวชนผู้ใช้สารเสพติดที่เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มที่ใช้เทคนิคการแบ่งปันความสำเร็จในขณะที่ทำการทดลอง แสดงให้เห็นถึงความภาคภูมิใจในความสำเร็จในอดีต ดังคำกล่าวของสมาชิกกลุ่มทดลองที่ว่า

“...เมื่อผมอายุ 8 ปี เรียนอยู่ชั้นประถมปีที่ 2 ผมอยากได้เกมส์กอล์ฟ ผมขอให้แม่ซื้อให้ ทั้งอ้อนวอนและร้องไห้ แม่ก็ไม่ซื้อให้ ผมจึงเก็บเงินค่าขนมที่แม่ให้วันละ 15 บาท ผมเอาข้าวไปกินที่โรงเรียน ผมกินขนม 5 บาท แล้วเก็บใส่ออมสินวันละ 10 บาท เมื่อรวบรวมเงินได้ 150 บาท จึงนำเงินไปให้แม่ซื้อเกมส์กอล์ฟให้ผม แต่เกมส์ราคา 250 บาท แม่ก็เอาเงินของแม่รวมกับเงินของผมซื้อเกมส์กอล์ฟให้ผม นี่คือการสำเร็จที่ผมภูมิใจมาก...”

(กบ, กิจกรรมกลุ่มเมื่อวันที่ 23 กันยายน 2545)

“...ผมเคยเข้าประกวดร้องเพลงในงานสงกรานต์ปี 2543 มีผู้เข้าประกวด 32 คน ผมได้ชนะเลิศที่ 1 และได้รับเงินรางวัล 5,000 บาท และจีเพชรรัชกาลที่ 5...”

(เอ็ม, กิจกรรมกลุ่มเมื่อวันที่ 23 กันยายน 2545)

อีกทั้งการได้รับการชี้แนะ การให้ข้อมูลย้อนกลับ ช่วยสะท้อนให้สมาชิกเข้าใจรับรู้ในตนเอง สามารถนำส่วนที่ดีไปใช้และนำส่วนที่บกพร่องไปแก้ไขให้ดีขึ้น ทั้งเป็นการฝึกให้บุคคลกล้าแสดงออกซึ่งความรู้สึก ความคิดเห็นของตนเอง การยกย่องชมเชยผู้ที่ประสบความสำเร็จ เป็นการเสริมแรงทางสังคมและแรงจูงใจแก่เยาวชนกลุ่มทดลอง จะทำให้เกิดความภูมิใจ ความมั่นใจและเป็นแรงเสริมให้บุคคลแสดงพฤติกรรมนั้นอีก ซึ่งส่งผลให้พฤติกรรมนั้นคงทน ปัจจัยดังกล่าวนี้ เยาวชน กลุ่มทดลองสามารถนำแนวทางที่เหมาะสมไปประยุกต์ใช้เพื่อเพิ่มการเห็นคุณค่าในตนเอง ได้ ซึ่งผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดของ เวินโฮลด์ และฮิลเฟอร์ตี (Weinhold & Hilferty, 1983, p. 243) ที่ว่า การเห็นคุณค่าในตนเองเป็นสิ่งที่เรียนรู้ได้สามารถเปลี่ยนแปลงได้และพัฒนาให้เกิดขึ้นได้จากประสบการณ์ที่บุคคลได้รับ อีกทั้งยังสอดคล้องกับแนวคิดของ แบนดูรา (Bandura, 1977, p. 67) ที่กล่าวว่า แรงเสริมจะช่วยให้เกิดพฤติกรรมง่ายขึ้น และแรงเสริมทำหน้าที่ 3 ประการ คือ 1) ให้ข้อมูลว่าควรแสดงพฤติกรรมนั้นหรือไม่ 2) เป็นแรงจูงใจให้แสดงพฤติกรรมอีก และ 3) ทำให้พฤติกรรมคงทน

นอกจากนี้ กิจกรรมก้าวใหม่ในชีวิต ทำให้สมาชิกสามารถฝึกทักษะการวางแผนชีวิตและกำหนดเป้าหมายชีวิตที่เป็นจริงได้ ทำให้เยาวชนกลุ่มทดลองเกิดความหวังในชีวิต และมีการพัฒนาความมุ่งมั่นที่จะไปสู่เป้าหมาย (Polladino, 1994, pp. 39-40)

ทั้งนี้ จากการวางแผนชีวิตของเยาวชนผู้ใช้สารเสพติดที่เข้าร่วมกลุ่มโดยใช้เทคนิคการแบ่งปันความสำเร็จในขณะทำการทดลอง สามารถสะท้อนให้เห็นมุมมองที่เด่นชัดได้ ดังคำกล่าวของสมาชิกกลุ่มทดลองที่ว่า

“...เมื่อพ้นโทษจากสถานพินิจจังหวัดระยองแล้ว จะไปเรียนต่อจนจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 หลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน ในอนาคตอยากจะเปิดร้านขายอาหาร แจกเคยช่วยแม่ขายอาหารและได้รับรางวัลดีเด่น ร้านอาหารอร่อย สะอาด...”
(แจ๊ค, สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 27 กันยายน 2545)

“...เมื่อพ้นโทษจากสถานพินิจจังหวัดระยองแล้ว จะเลิกยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติดและจะไปเรียนต่อให้จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 อยากรับครูสอนพลศึกษา...”
(แหลม, สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 27 กันยายน 2545)

ซึ่งผลการวิจัยพบว่า เทคนิคการแบ่งปันความสำเร็จสามารถพัฒนาการเห็นคุณค่าในตนเองของเยาวชนผู้ใช้สารเสพติดในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดระยองได้อีกทั้งยังเป็นวิธีการที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน และอาจเป็นวิธีการที่สามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของสมาชิกได้อย่างคงทน ภายใต้บริบททางสังคมวัฒนธรรมที่เหมาะสมต่อไป

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 เทคนิคการแบ่งปันความสำเร็จสามารถพัฒนาการเห็นคุณค่าในตนเองของเยาวชนผู้ใช้สารเสพติดได้จริง จึงควรมีการทดลองขยายผลและนำแนวคิดเทคนิคการแบ่งปันความสำเร็จไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาการเห็นคุณค่าในตนเองให้แก่เด็กเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนและกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องในลำดับต่อไป

1.2 ส่งเสริมและพัฒนาองค์ความรู้การใช้เทคนิคการแบ่งปันความสำเร็จให้แก่เจ้าหน้าที่สถานพินิจฯ และบุคลากรที่เกี่ยวข้องให้เกิดทักษะความรู้ความชำนาญเพื่อให้สามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง

1.3 ควรทดลองใช้เทคนิคการแบ่งปันความสำเร็จเพื่อพัฒนาการเห็นคุณค่าในตนเองในกลุ่มเป้าหมายอื่น เช่น เยาวชนในสถานสงเคราะห์ ผู้ถูกคุมประพฤติ ผู้ที่มีภาวะซึมเศร้า นักเรียนที่ใช้สารเสพติด และกลุ่มผู้สูงอายุ ฯลฯ

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัย

2.1 ควรมีการติดตามผลการศึกษาดทดลองเป็นระยะ เช่น ทุก 3 เดือน หรือทุก 6 เดือน ภายหลังการใช้โปรแกรมกิจกรรมกลุ่มเทคนิคการแบ่งปันความสำเร็จ เพื่อทำการศึกษาดถึงการเปลี่ยนแปลงของการเห็นคุณค่าในตนเอง

2.2 ควรทำการวิจัยเพื่อพัฒนา (R & D) รูปแบบการใช้เทคนิคการแบ่งปันความสำเร็จให้กว้างขวางมากขึ้น